

XIV Grafiktriennalen

Grafiska sällskapet 100 år
Sundsvalls museum, Kulturmagasinet, till 27 feb

Grafiska sällskapet 14:e grafiktriennial är på turné och befinner sig till 27 februari i Sundsvall. Utställningen innehåller verk av 87 konstnärer och upptar Magasinsgatan, Galleriet och Barkassen i Sundsvalls museum. Trots det har alla verk som ingår i utställningen inte fått plats, men varje konstnär representeras med minst ett verk. Grafiktriennalen anordnas var tredje år (därav namnet triennial) av Grafiska sällskapet och är en generalmönstring av svensk grafik. I Stockholm visades den 14:e triennalen på Konstakademien under november och december 2010. Eftersom Grafiska sällskapet firar 100-årsjubileum skickas utställningen nu ut på turné i landet. Efter Sundsvall ska den till Luleå, Falkenberg och Landskrona.

I utställningen finns alla tänkbara grafiska tekniker representerade, och även grafiska blandtekniker som inbegriper foto, måleri, video och datorutskrift och datoranimation. Här finns också allt från små miniatyrer till stora, dominanta verk. Nästan varje bild innehåller berättelser, med eller utan människor inblandade. Ta till exempel Ronald Millers *Street Scene from old Camden* (gravyr på plexiglas) som fångar ögonblicksbilder ur gatulivet, eller Pellas G Hanssons *Sökarna* (etsning) med fyra mystiska skepnader på väg ut i dimman.

Ett fåtal verk är renodlat abstrakta. *Stad* (screentryck på aluminiumplåt) av Ubavka Marinkovic, innehåller ett estetiserat mönster av rutor och streck i svartvitt. Något som återkommer är natur, skog och djur. Lars Nyberg skildrar is, snö och vinter i fyra små blad (torrnål) med magnetisk dragningskraft. Kajsa Åhlander Persson tar sig an vargarna och porträtterar 20 av dem i *The Wolves* (collografi). Birgitta Nehrman håller sig till det något tamare kattsläktet i verk som *Den sjuka katten* och *Den lyckliga katten* (torrnål). Utställningen bjuder också på hundar, fåglar och andra djuriska varelser.

Ofta är bilderna gåtfulla och magiska, som Ulf Eklunds *Efter föreställningen* (färgetsning), där en trollkarl eller cirkusdirektör låter sina djur hoppa i havet. Eller Maya Eizin Öijers *Shanghai II* (giclée). Här är det bildernas innehåll som mystifierar, men lika gärna tycks den grafiska tekniken i sig kunna bidra med en distansering som ger en känsla av överklighet och magi. Som Richard Årlins Artist Book om *Sweynheim*. I den har han själv gjort allt: den svårlästa texten, papper och typer. Conrad Sweynheim var en boktryckare, som tillsammans med Arnold Pannartz på 1400-talet skapade Italiens första kända tryckpress. Deras första typsnitt har här återskapats av Richard Årlin.

En jury bestående av grafikerna Outi Heiskanen, Finland och Ingrid Ledent, Belgien samt curatören Niclas Östlind, Sverige, har valt 181 verk bland 443 ansökningar med 1 598 verk, skapade de senaste tre åren. De äldsta av de medverkande grafikerna är födda på 1930-talet, de yngsta på 1980-talet. Enda västernorrälänningen är Tomas Byström, bosatt i Tammerfors, men med rötter i Sollefteå. Utställningens kommissarie är grafikern Jöran Österman, i Bergsjö, Hälsingland. Trots det rika utbudet saknar den 14:e grafikbiennalen någonting som skakar om och vänder upp och ner på invanda begrepp. Varför inte låta färre konstnärer medverka med fler verk? Som betraktare får jag lust att fördjupa mig mer i enskilda konstnärskap för att se vad som döljs under ytan.

Text och foto: Karin Kämsby
Volym 2011-01-28